

SAMEN VERDER

WAT MOETEN WIJ
NOG EXTRA REGELEN?

Alles over wat u samen kunt
afspreken bij huwelijk, geregistreerd
partnerschap of ongehuwd
samenwonen.

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Wat vindt u in dit boekje?

In dit boekje leest u wat u met elkaar kunt afspreken wanneer u samen verder gaat. Bijvoorbeeld over het samen delen of juist apart houden van inkomen, bezittingen, pensioen en erfenis. Wat nodig is of juist niet. En wat de notaris voor u kan doen.

Meer informatie

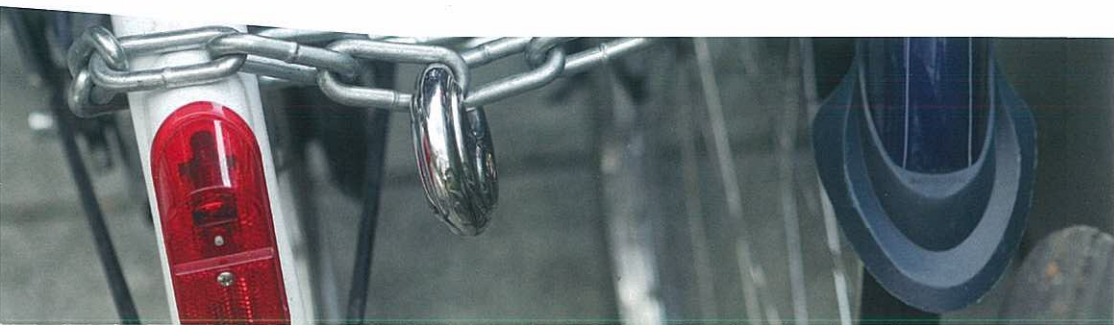
Wilt u na het lezen van dit boekje nog meer informatie, kijk dan op notaris.nl. U kunt ook bellen met de Notaristelefoon (zie contactgegevens achterin) of contact opnemen met uw notaris. Dan hoort u ook of de informatie in dit boekje nog helemaal klopt.

Moeilijke begrippen

Omdat dit boekje over de wet gaat, leest u soms moeilijke woorden. De eerste keer dat zo'n moeilijk woord in de tekst staat, vindt u aan de zijkant een korte uitleg. Aan het eind van dit boekje staat bovendien een lijst van alle moeilijke woorden op alfabet.

Mijn man en ik zijn al zo lang getrouwd.
Onze kinderen zijn de deur uit. We hadden
geen idee dat het fiscaal weleens voordelig
kon zijn om onze huwelijksvoorwaarden
aan te passen.

Waarom zou ik dit boekje moeten lezen?	8
'Gewoon' samenwonen	8
Huwelijk	9
Geregistreerd partnerschap	9

DEEL 1

Huwelijkse voorwaarden bij huwelijk en partnerschapsvoorwaarden bij geregistreerd partnerschap

Wat kan ik regelen in voorwaarden?	11
Wat is het verschil tussen voorwaarden bij een huwelijk en bij geregistreerd partnerschap?	11
Kunnen we afspreken dat niets van ons samen is?	11
Een beetje samen, een beetje apart, kan dat?	11
Wat kan ik regelen over de koopwoning?	11
Stel: we houden de inkomsten apart. Wat voor gevolgen heeft dat voor de belastingen?	11
Waarom zouden we nu al overleggen over uit elkaar gaan? ..	12
Hoe kunnen aparte inkomsten toch nog van ons samen worden?	12
Wat gebeurt er met mijn bezittingen als ik dood ga?	12
Hoe maak ik voorwaarden?	12
Waarom maak ik niet zelf met mijn partner een lijstje met afspraken?	12
Maken we de voorwaarden samen of ieder voor zich?	12
Welke eigen onderwerpen kan ik er inzetten?	12
Wat mag ik afspreken over alimentatie?	13
Heeft de notaris contact met mijn accountant?	13
Hoe lang duurt het voordat voorwaarden klaar zijn?	13
Waar worden mijn voorwaarden bewaard?	13
Waarom kan iedereen mijn voorwaarden lezen?	13
Waar moet ik de voorwaarden melden, bijvoorbeeld bij personeelszaken op mijn werk?	13
Wat zijn de notariskosten?	14
Wat kost bewaren?	14
Wanneer mogen we onze voorwaarden veranderen?	14
Hoe kunnen we onze voorwaarden opheffen?	14
Wat moet ik meenemen naar de notaris?	14
Mijn notariskantoor bestaat niet meer. Wie heeft nu mijn voorwaarden?	14

Wat is een goed moment voor voorwaarden?	16
Waarom is het handig om voorwaarden al voor mijn huwelijk of partnerschap op te stellen?	16
Wanneer worden de voorwaarden actief?	16
Hoe werkt dat: voorwaarden tijdens ons huwelijk of partnerschap?	16
Bij hoeveel spaargeld is het tijd voor voorwaarden?	16
We moeten voor ons nieuwe koophuis toch bij de notaris langs. Kunnen we het dan meteen over voorwaarden hebben?	16
Ik ga voor mezelf beginnen. Waarom zijn voorwaarden belangrijk?	17
Wat moeten we doen als er kinderen komen?	17
Wat moet ik doen als ik kinderen heb en ga hertrouwen? ..	17

DEEL 2

Samenlevingsovereenkomst bij samenwonen zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap

Wat kan ik regelen in een samenlevingsovereenkomst? ..	19
Wat komt er over het huishouden in?	19
Wat kan ik regelen over de koopwoning?	19
Maar als ik geld steek in de woning van mijn partner, dan profiteer ik toch wel mee van een waardeinstijging?	19
Wat heeft een samenlevingsovereenkomst te maken met een partnerpensioen?	20
Wat betekent zo'n overeenkomst voor de erfenis van mijn kinderen?	20
Wat gebeurt er als we uit elkaar gaan?	20
Wat gebeurt er met mijn helft van onze gemeenschappelijke bezittingen als ik dood ga?	20
Wat gebeurt er met mijn eigen bezittingen als ik dood ga? ..	20

Is zo'n samenlevingsovereenkomst niet dubbelop met andere registraties?

Waarom is het niet voldoende om samen ingeschreven te zijn bij de gemeente?	21
Waarom is een en/of-rekening bij de bank niet voldoende? ..	21
Waarom is het niet voldoende dat de belastingdienst weet dat we fiscaal partner zijn?	21
Waarom is een koopcontract of hypotheekakte op naam van ons allebei niet voldoende?	21

Waarom is mijn levensverzekering niet voldoende?	22
Waarom is een testament niet voldoende?	22
Hoe maak ik een samenlevingsovereenkomst?	23
Waarom maak ik niet zelf met mijn partner een lijstje met afspraken?	23
Maken we een samenlevingsovereenkomst samen of ieder voor zich?	23
Welke eigen onderwerpen kan ik er inzetten?	23
Heeft de notaris contact met mijn accountant?	23
Hoe lang duurt het voordat de samenlevings- overeenkomst klaar is?	23
Waar wordt onze samenlevingsovereenkomst bewaard? ..	25
Waar moet ik mijn samenlevingsovereenkomst melden, bijvoorbeeld bij personeelszaken op mijn werk?	25
Wat zijn de notariskosten voor het opstellen?	25
Wat kost bewaren?	25
Wanneer mogen we onze samenlevings- overeenkomst veranderen?	26
Hoe kunnen we onze samenlevingsovereenkomst beëindigen?	26
Wat moet ik meenemen naar de notaris?	26
Mijn notariskantoor bestaat niet meer. Wie heeft nu mijn samenlevingsovereenkomst?	26
Wat is een goed moment voor een samenlevingsovereenkomst?	27
We wonen al meer dan vijf jaar officieel samen. Dan is er toch automatisch van alles geregeld?	27
Vanaf wanneer is de samenlevingsovereenkomst geldig? ..	27
Bij hoeveel spaargeld is het tijd voor een samenlevingsovereenkomst?	27
We moeten voor ons nieuwe koophuis toch bij de notaris langs. Kunnen we het dan meteen over een samenlevingsovereenkomst hebben?	27
Ik ga voor mezelf beginnen. Waarom is een samenlevingsovereenkomst belangrijk?	27
Ik ga samenwonen en heb kinderen uit een eerdere relatie. Wat moeten we doen?	28
Op mijn werk kan ik meedoen aan een gunstige pensioenregeling. Waarom vragen ze me om een samenlevingsovereenkomst?	28

Sinds de geboorte van de kleine is mijn vrouw parttime gaan werken. Vanwege mijn eigen zaak maak ik lange dagen. Goed om samen met onze notaris te checken of onze voorwaarden nog wel in balans zijn.

Waarom zou ik dit boekje moeten lezen?

Samenwonen

Met een partner in hetzelfde huis wonen

Huwelijk

Wettelijke samenlevingsvorm tussen twee personen. Trouwen gebeurt bij de burgerlijke stand van een gemeente

Geregistreerd partnerschap

Wettelijke samenlevingsvorm tussen twee personen. Registreren gebeurt bij de burgerlijke stand van een gemeente

Alimentatie

Bijdrage in het levensonderhoud

Partner

Man of vrouw met wie u een relatie heeft. Getrouwd of ongetrouwd

Samenlevingsovereenkomst

Schriftelijke afspraken tussen samenwoners zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap. Ook wel samenlevingscontract genoemd

Samen verder gaan is een belangrijke beslissing. De kans is groot dat u al met elkaar heeft gepraat over welke bezittingen en schulden van u samen worden, en welke u graag zelf wilt houden. Of wat er moet gebeuren als een van u dood gaat.

De wet heeft een aantal zaken geregeld. Wat precies, hangt af van de manier waarop u samen verder gaat: 'gewoon' *samenwonen*, *trouwen*, of een *geregistreerd partnerschap sluiten*.

Soms sluiten die wettelijke regelingen niet aan op wat u samen wilt. Dan is het verstandig om die andere wensen op papier te zetten. Zo kan er later geen misverstand over ontstaan.

Er zijn verschillende manieren om afspraken te maken. De notaris speelt daarin een belangrijke, en soms zelfs verplichte rol. Hieronder leest u welke manieren er zijn om samen verder te gaan, wat de wet regelt, en wat u zelf met elkaar of via de notaris kunt regelen.

'Gewoon' samenwonen

Bij ongehuwd samenwonen blijven alle bezittingen en schulden automatisch apart. U heeft ook geen rechten en plichten naar elkaar. Zo kunt u bij uit elkaar gaan geen *alimentatie* van elkaar eisen.

U kunt ervoor kiezen om samen afspraken op te schrijven. Bijvoorbeeld hoeveel huishoudgeld ieder betaalt. Maar niet iedere instantie vindt dit voldoende bewijs dat u ook echt partners bent. Wanneer uw partner dood gaat, dan zal een pensioenmaatschappij niet zijn of haar pensioen aan u doorbetalen. Zo loopt u dus inkomen mis.

De meest complete en officiële manier om afspraken te maken, is een *samenlevingsovereenkomst* bij de notaris. U heeft dan ook meteen een echt bewijs dat u partners van elkaar bent.

Huwelijk

De wet zegt dat binnen een huwelijk automatisch alles van u samen is. Bij overlijden van een partner is de helft van alle bezittingen en schulden automatisch voor de overblijvende partner. De andere helft vormt de *nalatenschap* van de overledene. Bij een scheiding moet u alles gelijk verdelen.

Het kan gebeuren dat u bepaalde bezittingen en schulden toch apart wilt houden. Zoals uit een eigen bedrijf of de familie. Deze andere wensen legt u vast in *huwelijkse voorwaarden*. Dit moet u bij de notaris doen.

Geregistreerd partnerschap

De wet zegt dat ook binnen een geregistreerd partnerschap alles van u samen is. Bij overlijden van een partner werkt het net zo als bij een huwelijk: de helft van alle bezittingen en schulden zijn automatisch voor de overblijvende partner. De andere helft vormt de nalatenschap van de overledene. En als u uit elkaar gaat, moet u alles gelijk verdelen.

Wilt u als geregistreerd partners bepaalde bezittingen en schulden apart houden, dan legt u dat vast in *partnerschapsvoorwaarden*. Dit moet u bij de notaris regelen.

Nalatenschap

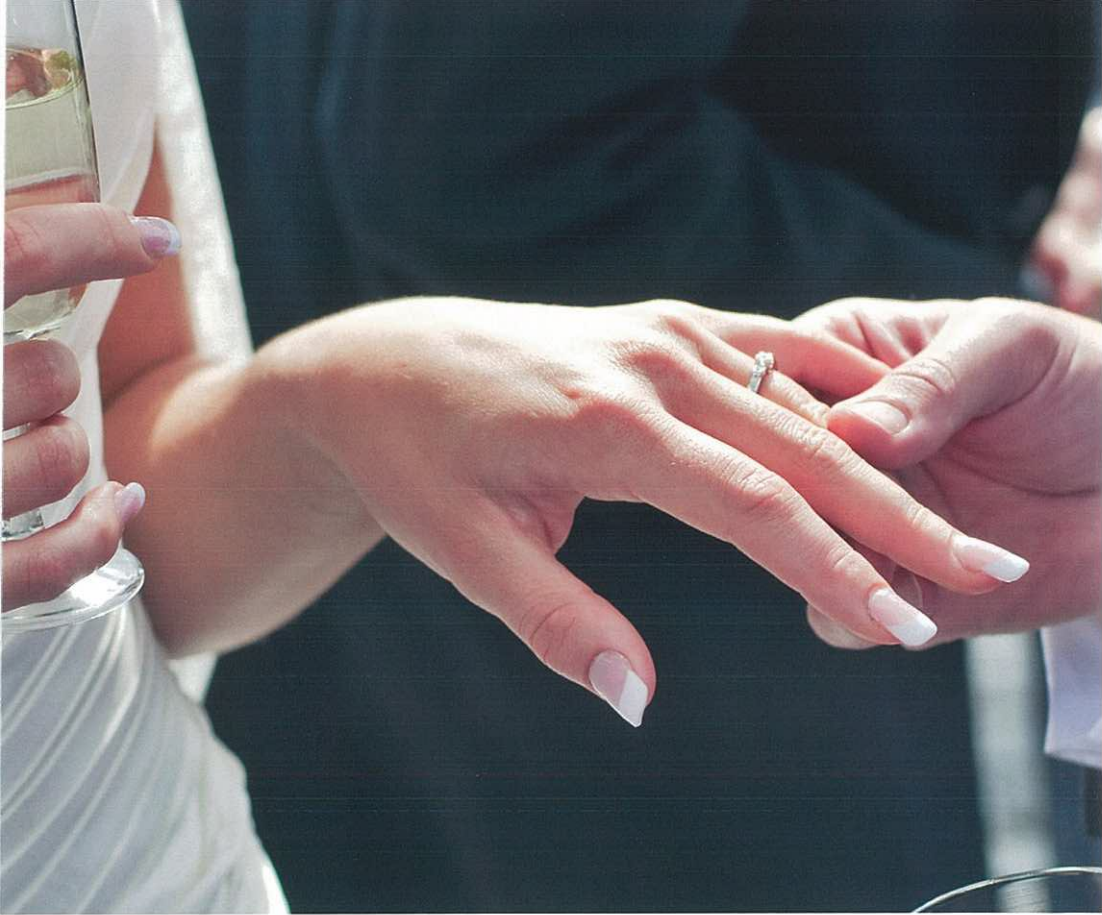
Wat iemand achterlaat aan bezittingen en schulden bij zijn overlijden

Huwelijkse voorwaarden

Een overeenkomst tussen echtgenoten over bezittingen en schulden

Partnerschapsvoorwaarden

Een overeenkomst tussen geregistreerde partners over bezittingen en schulden

Een heel geregeld zo'n trouwerij. We zijn echte perfectionisten, dus alles moet goed zijn. Ook het formele deel! Best lastig om te bepalen welke huwelijksvoorwaarden het beste bij ons passen.

DEEL 1

Huwelijkse voorwaarden bij huwelijk en partnerschapsvoorwaarden bij geregistreerd partnerschap

Wat kan ik regelen in voorwaarden?

Bent u getrouwd of heeft u een geregistreerd partnerschap? Dan regelt de wet automatisch dat alle bezittingen en schulden van u samen zijn. Wilt u dat niet? Dan moet u in uw voorwaarden regelen welke bezittingen en schulden apart blijven.

Wat is het verschil tussen voorwaarden bij een huwelijk en bij geregistreerd partnerschap?

Er is geen verschil. Bij trouwen heten ze huwelijkse voorwaarden. En bij een geregistreerd partnerschap heten ze partnerschapsvoorwaarden. In dit boekje noemen we ze gewoon 'voorwaarden'.

Kunnen we afspreken dat niets van ons samen is?

Ja, dat heet *koude uitsluiting*. U heeft dan helemaal geen bezittingen en schulden samen. En u verrekent ook niet de inkomsten.

Een beetje samen, een beetje apart, kan dat?

Zeker. Een *beperkte gemeenschap* zit tussen 'alles samen' en 'niets samen' in. Natuurlijk bepaalt u zelf welke bezittingen en schulden apart blijven. Zoals een erfenis of woning.

Wat kan ik regelen over de koopwoning?

Op het moment van uw huwelijk of partnerschap is direct alles van u samen. Dus ook het koophuis. Zelfs als dat maar op naam van één partner staat. Wilt u het anders regelen? Bespreek dat dan met uw notaris.

Stel: we houden de inkomsten apart. Wat voor gevolgen heeft dat voor de belastingen?

Voorwaarden en *fiscaal partnerschap* staan los van elkaar. U kunt via uw voorwaarden de inkomsten apart houden. Voor de belastingdienst maakt dat niet uit, die heeft eigen regels.

Koude uitsluiting

Afspraken dat er helemaal geen bezittingen en schulden gemeenschappelijk zijn en dat er geen inkomsten worden verrekend met elkaar

Beperkte gemeenschap

Afspraken dat sommige bezittingen en schulden wel, en andere niet gezamenlijk zijn

Fiscaal partnerschap

Belastingregeling waarbij u aftrekposten en toeslagen zo gunstig mogelijk onderling kunt verdelen

Verrekenbeding

Afspraak om gescheiden bezittingen, schulden en inkomsten aan het eind van het jaar of aan het eind van de relatie alsnog samen te verrekenen

Waarom zouden we nu al overleggen over uit elkaar gaan?

Als uw relatie stopt, dan moet u veel regelen. In de voorwaarden kunt u daarover nu al afspraken maken.

Bijvoorbeeld dat u het eigen bedrijf niet verdeelt.

Hoe kunnen aparte inkomsten toch nog van ons samen worden?

Een *verrekenbeding* is een extra afspraak bij voorwaarden. Die gaat over inkomsten, bezittingen en schulden die ieder van u apart heeft gekregen. Aan het eind van een afgesproken periode verrekent u wat u heeft alsof het toch van u samen is. Bijvoorbeeld na een jaar. Of helemaal aan het einde van de relatie, bij scheiding of overlijden.

Wat gebeurt er met mijn bezittingen als ik dood ga?

Dan erft uw partner. En als u kinderen heeft, erven die mee. In een testament kunt u het anders regelen.

Hoe maak ik voorwaarden?

Ga naar een notaris om voorwaarden op te stellen. U mag zelf uw notaris kiezen.

Waarom maak ik niet zelf met mijn partner een lijstje met afspraken?

Voorwaarden zonder notaris hebben geen wettelijke waarde. Samen voorwaarden op papier zetten is wel goed als voorbereiding op het gesprek met de notaris.

Maken we de voorwaarden samen of ieder voor zich?

Voorwaarden zijn afspraken waarover u het samen eens bent. Er is daarom ook maar één document. Daarop zetten u en uw partner een handtekening.

Welke eigen onderwerpen kan ik er inzetten?

De wet geeft geen verplichte onderdelen. Maar er zijn wel grenzen: voorwaarden gaan over bezittingen en schulden, dus geld en spullen. Alle andere afspraken horen niet thuis in voorwaarden. Zo kunt u in voorwaarden niet regelen bij wie de kinderen gaan wonen na een scheiding.

Wat mag ik afspreken over alimentatie?

Er zijn twee soorten alimentatie: *kinderalimentatie* en *partneralimentatie*. Kinderalimentatie is bij wet geregeld en staat los van afspraken in voorwaarden. Afspraken over partneralimentatie kunt u laten opstellen door uw notaris.

Heeft de notaris contact met mijn accountant?

Soms is het goed dat uw notaris overlegt met uw accountant. Maar u kunt het opstellen van uw voorwaarden niet overlaten aan anderen. De notaris heeft namelijk de wettelijke plicht om met u te bespreken wat u regelt. U moet begrijpen wat er in uw eigen voorwaarden staat.

Hoe lang duurt het voordat voorwaarden klaar zijn?

Als het moet kan het in een dag, maar een tot twee maanden is een gebruikelijke termijn om voorwaarden te maken. U begint met een afspraak met de notaris. Daar bespreekt u uw wensen. Vervolgens ontvangt u *concept voorwaarden*. Neem voor zulke belangrijke zaken de tijd om er goed over na te denken. Misschien wilt u nog wel iets veranderen. Daarna vraagt u de notaris de definitieve voorwaarden op te maken. Als die klaar zijn, dan kunt u samen gaan tekenen bij de notaris.

Waar worden mijn voorwaarden bewaard?

Uw voorwaarden worden ingeschreven in het *huwelijks-goederenregister* bij de rechtbank. Daarnaast bewaart de notaris de originele akte in zijn kluis. Ook ontvangt u ieder een eigen kopie. Als u die kwijtraakt, dan kunt u bij uw notaris een nieuwe opvragen. Dit kan geld kosten.

Waarom kan iedereen mijn voorwaarden lezen?

Het huwelijksgoederenregister is openbaar. Zo kunnen *schuldeisers* van uw bedrijf bijvoorbeeld zien op welke voorwaarden u getrouwd bent.

Waar moet ik de voorwaarden melden, bijvoorbeeld bij personeelszaken op mijn werk?

Nergens. De regeling is een zaak tussen u en uw partner.

Partneralimentatie

Bijdrage in het levensonderhoud van de ex-partner na het einde van de relatie

Kinderalimentatie

Bijdrage in het levensonderhoud van de kinderen na het einde van de relatie

Concept voorwaarden

Voorlopige tekst

Huwelijksgoederenregister

Openbare bewaarplaats van huwelijks- en partnerschapsvoorwaarden

Schuldeiser

Iemand aan wie u geld moet betalen